

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Приватна непрофитна високообразовна установа
Самостојна висока стручна школа
БИЗНИС АКАДЕМИЈА СМИЛЕВСКИ – БАС
Скопје

П Р А В И Л Н И К

**за критериумите, условите, правилата и постапката за избор во наставни,
наставно-стручни звања и демонстратори на БАС**

- Правилник за избор во звања -

Скопје, мај 2019

Врз основа член 60 став 1 алинеја 25 од Статутот на БАС и врз основа на Предлог Правилникот за избор во наставни, наставно-стручни звања и демонстратори на БАС (дел. бр. 0205-149/6 од 22.04.2019), Органот на основачи на БАС на ден 23.05.2019 година го донесе следниов

Правилник
за критериумите, условите, правилата и постапката за избор во наставни,
наставно-стручни звања и демонстратори на БАС

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Со овој Правилник се уредуваат критериумите и постапката за избор и ре-избор во наставни и наставно-стручни звања, како и избори ре-избор на демонстратори на Бизнес академијата Смилевски – БАС (во понатамошниот текст БАС).

(2) Во рамките на овој Правилник се утврдени и условите за ангажирање на наставници избрани во наставно-научно, наставно-стручно, научно или наставно звање на други високообразовни установи, како и условите за вклучување на визитинг наставници, гости предавачи, афирмирани научници, уметници и истакнати стручњаци од практиката во наставата.

Член 2

(1) На БАС високообразовна дејност може да врши само лице што е избрано во наставно-научно, наставно-стручно и наставно звање за времето за кое е избрано.

(2) На БАС високообразовна дејност на втор циклус на студии може да врши и лице избрано во научно звање согласно одредбите од Законот за научно – истражувачка дејност и согласно еквивалентноста на звањата утврдени со Законот за високото образование и овој Правилник.

(3) Странски државјанин може да врши високообразовна дејност на БАС исто како и државјанин на Р. С. Македонија, под услови кои се утврдени со Законот за високото образование.

(4) На БАС не можат да бидат избрани во наставни, односно наставно-стручни звања лица кои се роднини по крв во права линија до кој и да е степен.

Член 3

(1) Наставни звања на БАС се: предавач, виш предавач и професор на висока стручна школа.

(2) Наставно-стручни звања на БАС се: лектор и виш лектор.

Член 4

(1) Лицето избрано во наставно-научно, научно, наставно и наставно-стручно звање во текот на еден семестар од студиската година може да врши предавања по најмногу четири наставни предмети од прв циклус на студии и најмногу четири наставни предмети на втор циклус на студии на БАС.

2. КРИТЕРИУМИ, ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР И РЕ-ИЗБОР ВО ЗВАЊА

2.1. Критериуми за избор во звање

Член 5

(1) Критериуми за избор во наставно и наставно-стручно звање се:

- 1) Стекнато образование;
- 2) Резултати од научно-истражувачката работа;
- 3) Резултати и искуство во наставната дејност и подготвување на наставен и научно-истражувачки подмладок;
- 4) Стручно-применувачката дејност.

2.2. Општи и посебни услови за избор во наставни звања

Член 6

(1) За **предавач на висока стручна школа** може да биде избрано лице кое ги исполнува следниве општи и посебни услови:

- 1) Има завршено втор циклус на академски студии;
- 2) Има стекнато назив магистер од соодветната област;
- 3) Показува способност за наставна и високостручна работа. Способноста за наставна и високо стручна работа се проверува во посебна хабилизациона постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа која ја организира БАС утврдена во член 20 од овој Правилник;
- 4) Има објавено стручни трудови во соодветната област (најмалку 2);
- 5) Има остварено просечен успех од најмалку 8.00 (осум) на студиите на прв и втор циклус на студии за секој циклус посебно;
- 6) Има повеќегодишно успешно искуство во работите од својата струка (најмалку 2 години).

Член 7

(1) При **ре-избор во звањето предавач на висока стручна школа**, лицето, покрај тоа што треба да ги исполни општите и посебните услови наведени во член 6 став (1) алинеја 1), 2), 4), 5) и 6) од овој Правилник, треба да ги исполни следниве дополнителни услови:

- 1) Да има добиено позитивна оценка (не помала од 3 на скала од 1 до 4) при семестралната евалвација за квалитетот и изведбата на наставникот за време на наставата;
- 2) Да има учествувано на стручни, научни собири (симпозиуми, конференции и сл.) и други настани (форуми, трибини, панели, дебати и сл.) организирани од страна на БАС (минимум 2/3);
- 3) Да има објавено научен труд во соодветната област;
- 4) Да има учествувано на работилниците за ефективна академска настава за која претходно добил покана.

2) При ре-избор во наставно звање предавач на висока стручна школа, доколку наставникот добие оценка помала од 3 (на скала од 1 до 4) при семестралната евалвација за квалитетот и изведбата на наставникот или добие сериозни забелешки за неговата изведба и почитување на правилата на работа на БАС, тогаш подлежи на повторна хабилитациона постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа која го упатува Рецензионата комисија.

(3) Општите, посебните и дополнителните услови за ре-избор во звање предавач на висока стручна школа лицето треба да ги исполни во периодот кога траел неговиот претходен избор.

Член 8

(1) За **виш предавач на висока стручна школа** може да биде избрано лицето кое ги исполнува следниве општи и посебни услови:

- 1) Има завршено втор циклус на академски студии;
- 2) Има стекнато назив магистер од соодветната област;
- 3) Има објавено поголем број на научни, односно стручни трудови во соодветната област (најмалку 4, од кои на најмалку 2 да биде прв автор);
- 4) Има остварено просечен успех од најмалку 8.00 (осум) на студиите од прв и втор циклус за секој циклус посебно;
- 5) Показува способност за наставна и високостручна работа по изборот за предавач на висока стручна школа. Односно, има добиено позитивна оценка (не помала од 3 на скала од 1 до 4) при семестралната евалвација за квалитетот и изведбата на наставникот за време на наставата.

(2) При изборот во наставно звање виш предавач на висока стручна школа, доколку наставникот добие оценка помала од 3 (на скала од 1 до 4) при семестралната евалвација за квалитетот и изведбата на наставникот или добие сериозни забелешки

за неговата изведба и почитување на правилата на работа на БАС, тогаш подлежи на хабилитациона постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа која го упатува Рецензионата комисија.

Член 9

(1) При **ре-избор во звањето виш предавач на висока стручна школа**, лицето, покрај тоа што треба да ги исполнува општите и посебните услови наведени во член 8 став (1) од овој Правилник, треба да ги задоволи и следниве дополнителни услови:

- 1) Да има учествувано на стручни, научни собири (симпозиуми, конференции и сл.) и други настани (форуми, трибини, панели, дебати и сл.) организирани од страна на БАС (минимум 2/3);
- 2) Да има објавено научен труд во соодветната област во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации или научен труд во научно списание со импакт фактор;
- 3) Да има учествувано на работилниците за ефективна академска настава за која претходно добил покана.

(2) Општите, посебните и дополнителните услови за ре-избор во звање виш предавач на висока стручна школа лицето треба да ги исполни во периодот кога траел неговиот претходен избор.

Член 10

(1) За **професор на висока стручна школа** може да биде избрано лицето кое ги исполнува следниве општи и посебни услови:

- 1) Да има научен степен доктор на науки;
- 2) Да има објавено научни и стручни трудови по изборот за виш предавач на висока стручна школа во соодветната област (најмалку 2 научни и 2 стручни труда, од кои на еден научен и на еден стручен труд да биде прв автор);
- 3) Да има објавено научен труд во соодветната област во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации или научен труд во научно списание со импакт фактор;
- 4) Да има остварено просечен успех од најмалку 8.00 (осум) на студиите од прв и втор циклус за секој циклус посебно;
- 5) Показува способност за наставна и високостручна работа по изборот виш предавач. Односно, да има добиено позитивна оценка (не помала од 3 на скала од 1 до 4) при семестралната евалвација за квалитетот и изведбата на наставникот за време на наставата.
- 6) Да има учествувано на стручни, научни собири (симпозиуми, конференции и сл.) и други настани (форуми, трибини, панели, дебати и сл.) организирани од страна на БАС (минимум 2/3);

- 7) Да има подготвено најмалку еден извор за студирање на студентите;
- 8) Да има учествувано на работилниците за ефективна академска настава за која претходно добил покана.

(2) При изборот во наставно звање професор на висока стручна школа, доколку наставникот добие оценка помала од 3 (на скала од 1 до 4) при семестралната евалвација за квалитетот и изведбата на наставникот или добие сериозни забелешки за неговата изведба и почитување на правилата на работа на БАС, тогаш подлежи на повторна хабилитациона постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа која го упатува Рецензионата комисија;

2.3. Општи и посебни услови за избор во наставно-стручни звања

Член 11

(1) За **лектор** може да биде избрано лицето кое ги исполнува следниве општи и посебни услови:

- 1) Да има завршено студии од втор циклус на академски студии;
- 2) Да има стекнато назив магистер од соодветната област;
- 3) Да има остварено просечен успех од најмалку 8.00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус одделно;
- 4) Да има наставно и практично искуство во полето во кое се избира (најмалку 2 години);
- 5) Да прикаже позитивни резултати во хабилитационата постапка за проверка на наставната и високо стручната работа на кандидатот.

(2) Способноста за наставна и високо стручна работа се проверува во посебна хабилитациона постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа која ја организира БАС утврдена во член 20 од овој Правилник.

Член 12

(1) При **ре-избор во звањето лектор**, лицето, покрај тоа што треба да ги исполни општите и посебните услови наведени во член 11 став (1) алинеја 1), 2), 3) и 4) на овој Правилник, треба да ги задоволи и следниве дополнителни услови:

- 1) Да има добиено позитивна оценка (не помала од 3 на скала од 1 до 4) при семестралната евалвација за квалитетот и изведбата на наставникот за време на наставата.
- 2) Да има учествувано на стручни, научни собири (симпозиуми, конференции и сл.) и други настани (форуми, трибини, панели, дебати и сл.) организирани од страна на БАС (минимум 2/3);
- 3) Да има објавено научен/стручен труд во соодветната област;
- 4) Да има учествувано на работилниците за ефективна академска настава за која претходно добил покана.

(2) При ре-избор во наставно-стручното звање лектор, доколку наставникот добие оценка помала од 3 (на скала од 1 до 4) при семестралната евалвација за квалитетот и изведбата на наставникот или добие сериозни забелешки за неговата изведба и почитување на правилата на работа на БАС, тогаш подлежи на повторна посебна хабилитациона постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа која го упатува Рецензионата комисија;

(3) Општите, посебните и дополнителните услови за ре-избор во наставно-стручното звање лектор лицето треба да ги исполни во периодот кога траел неговиот претходен избор.

Член 13

(1) За **виш лектор** може да биде избрано лице кое ги задоволува следниве општи и посебни услови:

- 1) Да има завршено студии од втор циклус на академски студии;
- 2) Да има стекнато назив магистер од соодветната област;
- 3) Да има остварено просечен успех од најмалку 8.00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус одделно;
- 4) Да има наставно и стручно искуство во областа во која се избира (мин. 5 години);
- 5) Да било претходно избрано за лектор на БАС;
- 6) Да има објавено стручни и научни трудови во областа во која се избира (најмалку 3 од кои на најмалку 2 е прв автор);
- 7) Показува способност за наставна и високостручна работа по изборот за предавач на висока стручна школа. Односно, има добиено позитивна оценка (не помала од 3 на скала од 1 до 4) при семестралната евалвација за квалитетот и изведбата на наставникот за време на наставата.

(2) При изборот во наставно-стручно звање виш лектор, доколку наставникот добие оценка помала од 3 (на скала од 1 до 4) при семестралната евалвација за квалитетот и изведбата на наставникот или добие сериозни забелешки за неговата изведба и почитување на правилата на работа на БАС, тогаш подлежи на повторна посебна хабилитациона постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа која го упатува Рецензионата комисија;

Член 14

(1) При **ре-избор во наставно – стручнозвање виш лектор**, лицето, покрај тоа што треба да ги исполни општите и посебните услови наведени во член 13 став (1) на овој Правилник треба да ги задоволи и следниве дополнителни услови:

- 1) Да има учествувало на стручни и научни собири (симпозиуми, конференции и сл.) и други настани (форуми, трибини, панели, дебати и сл.) организирани од страна на БАС (минимум 2/3);

2) Да има учествувано на работилниците за ефективна академска настава за која претходно добил покана.

(2) Општите, посебните и дополнителните услови за ре-избор во наставно-стручно звање виш лекторлицето треба да ги исполни во периодот кога траел неговиот претходен избор.

2.4. Научни и стручни трудови

Член 15

(1) Како објавени научни и стручни трудови со кои се потврдува владеењето на проблематиката во областа во која се избира лицето, се сметаат трудовите објавени во научни и во стручни домашни или меѓународни списанија со и без импакт фактор, трудовите објавени во зборници од домашни или странски научни и стручни собири и во други публикации кои се од значење за развојот на науката и струката и кои го потврдуваат владеењето на проблематиката на која се избира.

(2) Како научни и стручни списанија и други публикации се сметаат оние во кои објавените трудови подлежат на рецензија, а се класифицираат како изворни научни и стручни списанија и зборници што ги издаваат одделни институции или здруженија.

3. ПОСТАПКА ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊА

Член 16

(1) Изборот во наставни и наставно стручни звања се врши според постапка утврдена со Законот за високо образование и со овој Правилник.

3.1. Конкурс за избор во звања

Член 17

(1) Избор во наставни и наставно-стручни звања се врши по пат на јавен конкурс кој го распишува Наставничкиот совет на БАС.

(2) Конкурсот за избор во наставни и/или наставно-стручни звања се објавува во дневен печат.

(3) Конкурсот за избор во наставни, односно наставно-стручни звања и засновање на работен однос се распишува за избор во сите наставни, односно наставно-стручни звања.

(4) Конкурсот за избор во звање и засновање на работен однос треба да ја содржи соодветната наставно-научна област за која се избира лицето, утврдена со Класификацијата на научно-истражувачките подрачја, полиња и области (Меѓународната Фраскатијева класификација), видот на работниот однос, рокот на траењето и општите и посебните услови за избор, документацијата која е од важност

за изборот и други услови утврдени со овој Правилник или со Законот за високото образование.

(5) Стекнувањето на наставно, односно наставно-стручно звање на избраните наставници е постапно.

(6) Постапката по конкурсот може да трае најмногу шест месеци сметано од денот на објавување на јавниот конкурс во дневниот печат. Доколку постапката не се заврши во овој рок, постапката се запира и се распишува нов конкурс.

(7) Рокот од ставот (6) на овој член не тече во периодот од 15 јули до 25 август во календарската година.

3.2. Постапка за избор во звање – Рецензиона комисија

Член 18

(1) Изборот на кандидатите во наставни, односно наставно-стручни звања го врши Наставничкиот совет на БАС врз основа на оценката во рефератот од Рецензионата комисија.

(2) Рецензионата комисија од ставот (1) на овој член, се состои од најмалку три члена и ја формира Наставничкиот совет на БАС по завршувањето на рокот за пријавување на кандидатите.

(3) Членовите на Рецензионата комисија можат да бидат од БАС или од други високообразовни или научни установи кои вршат високообразовна дејност согласно Законот за високото образование.

(4) Член на Рецензионата комисија може да биде и наставник од акредитирана високообразовна установа од странство со која БАС има склучено спогодба за меѓусебна соработка.

(5) Повеќе од половината членови на Рецензионата комисија ја сочинуваат лица избрани во наставно-научни, наставно-стручни, научни и наставни звања од истата наставно-научна област во која се избира кандидатот, а другите членови може да бидат од сродна наставно-научна област.

(6) Членовите на Рецензионата комисија не можат да бидат во пониско звање од звањето во кое се избира кандидатот.

(7) За сите пријавени кандидати Рецензионата комисија поднесува реферат во писмена форма во рок од три месеци од денот на доставувањето на целокупната документација до сите членови на Рецензионата комисија. Рефератот содржи оценка за остварувањата на кандидатите во согласност со општите, посебните и дополнителните услови за избор во соодветното звање, како и предлог за избор на кандидатот во соодветното звање.

(8) Во рефератот се земаат предвид и постигнувањата на кандидатите покажани во Хабилитационата постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа, како и резултатите од семестралната евалвација за изведбата на наставниците при ре-избор или избор во повисоко звање.

(9) Рецензионата комисија во рефератот ги вреднува вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатите од почетокот на кариерата до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

(10) Рефератот на Рецензионата комисија содржи: биографски податоци за кандидатот, оценка на научните, стручните, педагошките остварувања, оценка од хабилитационата постапка, како и други остварувања на кандидатот кои се од важност за утврдување на условите за избор во звање, податоци за објавените стручни и научни трудови и оценка на тие трудови, како и предлог за избор на кандидатот во одредено звање.

(11) Рецензионата комисија при избор во повисоко звање или при ре-избор, во рефератот ги вреднува вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатите во периодот меѓу двата избори.

(12) При ре-изборот или изборот во повисоко наставно, односно наставно-стручно звање, доколку наставникот добие оценка помала од 3 (на скала од 1 до 4) при семестралната евалвација за квалитетот и изведбата на наставникот или добие сериозни забелешки за неговата изведба и почитување на правилата на работа на БАС, тогаш Рецензионата комисија има право да го упати наставникот на повторна хабилитациона постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа. Резултатите од хабилитационата постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа кои се негативни, може да бидат елиминаторни при изборот или ре-изборот во наставно, односно наставно-стручно звање.

(13) Рефератот, односно извештајот, се објавува на македонски јазик. Доколку некој од членовите на рецензионата комисија е странски државјанин, тогаш рефератот се објавува и на англиски јазик.

(14) БАС го објавува рефератот на Рецензионата комисија на интернет страницата на БАС во делот Билтен, најмалку 15 дена пред изборот.

Член 19

(1) Во рок од 15 дена од денот на објавување на рефератот на Рецензионата комисија на интернет страницата на БАС, кандидатите кои учествуваат во постапката за избор може да поднесат приговор на објавените реферати за избор во наставно, односно наставно-стручно звање.

(2) Приговорот се доставува до Рецензионата комисија преку Директорот на БАС.

(3) Рецензионата комисија дава одговор на приговорот во рок од 7 (седум) дена од денот на неговото добивање.

(4) Приговорот и одговорот на приговорот се објавуваат на интернет страницата на БАС во делот Билтен и се доставуваат до Наставничкиот совет на БАС 7 (седум) дена пред одлучувањето по рефератот за избор во соодветното звање.

(5) Доколку Рецензионата комисија утврди дека приговорот е тенденциозен или со него се повредува достоинството на учесниците во постапката или на рецензентите, за објавувањето на приговорот одлучува Директорот на БАС.

3.3. Хабилизациона постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа

Член 20

(1) Кандидатите кои ги исполнуваат општите, посебните, односно дополнителните услови наведени во конкурсот се упатуваат на хабилизациона постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа.

(2) Хабилизационата постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа ја спроведува одговорно лице или одговорни лица за спроведување на оваа постапка кое го, односно ги назначува Наставничкиот совет на БАС веднаш по завршувањето на рокот за пријавување на кандидатите. Одговорно лице за спроведување на Хабилизационата постапка може да биде виш предавач или професор на БАС.

(3) Хабилизационата постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа се врши според следниот редослед:

- 1) Повик до кандидатите за информативна средба во врска со хабилизационата постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа;
- 2) Одржување на информативна средба со кандидатите за текот на одвивање на хабилизационата постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа;
- 3) Давање на можност на кандидатите да посетат наставен час со една од групите на студенти;
- 4) Изработување на материјалите потребни за реализирање на хабилизационата постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа од страна на кандидатите доставување одговорното лице за спроведување на оваа постапка (наставен план за час и наставна средба, наставни материјали за часот, презентација, хендаути и сл.);
- 5) Одобрување на пристигнатите наставни материјали од страна на одговорното лице за спроведување на хабилизационата постапка;
- 6) Реализација на наставниот час;
- 7) Евалвација на изведбата на наставниот час од страна на студентите, самиот кандидат и одговорното лице за спроведување на хабилизационата постапка. Во рамките на оваа евалвација може да се вклучи и претставник на менаџментот на БАС;
- 8) Сумирање на резултатите од евалвациите од страна на одговорното лице за спроведување на хабилизационата постапка;
- 9) Информирање на кандидатот за неговите постигнувања од хабилизационата постапка;
- 10) Доставување на резултатите до рецензионата комисија;

(4) По добивањето на резултатите од хабилитационата постапка, кандидатот нема право на приговор.

(5) Резултатите од хабилитационата постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа може да бидат позитивни или негативни. За негативен резултат се смета сумативна оценка од резултатите од хабилитационата постапка за проверка на способноста за наставна и високостручна работа помала од 3 (на скала од 1 до 4, каде 1 најниска, а 4 е највисока оценка).

3.4.Засновање на работен однос

Член 21

(1) Наставничкиот совет одлучува за изборот по предлогот на рецензионата комисија.

(2) Наставничкиот совет изборот на кандидатите во наставно, односно наставно-стручно звање го врши доколку се присутни две третини од членовите на советот. Кандидатот се избира во наставно, односно наставно-стручнозвање, доколку добие мнозинство гласови од вкупниот број на присутни членови на Наставничкиот совет на БАС.

(3) При изборот во звање не учествуваат студентите и оние кои не се членови на Наставничкиот совет на БАС.

(4) Изборот во звање е основа за засновање на работен однос на определено, односно неопределено време.

(5) Постапката за избор во наставно, односно наставно-стручно звање завршува со засновање на работен однос со полно работно време меѓу избраното лице и БАС. Работниот однос се заснова за времето на кое е избрано лицето.

(6) Лицата избрани во наставно и наставно-стручно звање со заснованиот работен однос остваруваат права и обврски од работен однос во согласност со Законот за високото образование, друг закон и колективен договор.

(7) Едно лице не може да биде избрано истовремено во наставно-научно, наставно-стручно или наставно звање на повеќе од една високообразовна установа.

(8) При мирување на работниот однос, лицето избрано во наставно, односно наставно-стручно звање, има право да врши високообразовна дејност на прв циклус на студии без финансиски надоместок.

(9) Лицето избрано во наставно, односно наставно-стручно звање, на кое му мирува работниот однос, има право да држи предавања и да биде ментор на втор циклус на студии, како и да врши други активности од високообразовната дејност.

(10) Доколку Наставничкиот совет на БАС не избере предложен кандидат, конкурсот се повторува.

Член 22

(1) Наставничкиот совет на БАС врз основа на извештајот на Рецензионата комисија врши избор на наставник/ци во наставно или наставно-стручно звање.

3.5. Рокови за кои се вршат изборите

Член 23

(1) Предавач и виш предавач на висока стручна школа се избираат за време од пет години.

(2) Професор на висока стручна школа со изборот заснова работен однос на неопределено време и го задржува звањето професор доживотно.

(3) Лектор и виш лектор се избираат за време од четири години.

3.6. Рок за избор во повисоко звање, односно за повторен избор во звање

Член 24

(1) Најрано седум месеци, а најдоцна шест месеци пред истекот на времето за кое е извршен изборот во наставно, односно наставно-стручно звање, директорот на БАС распишува конкурс за избор во сите наставни, односно наставно-стручни звања. Директорот на БАС донесува одлука за распишување на конкурс за избор во сите наставни, односно наставно-стручни звања. Конкурсот треба да ги содржи информациите предвидени во член 17 став (4) од овој Правилник.

(2) При изборот од ставот (1) на овој член, се применуваат општите, посебните и дополнителните услови предвидени за избор и ре-избор во наставно, односно наставно стручно звање од овој Правилник.

(3) Времето за распишување на конкурсот од ставот 1 на овој член, се продолжува за времето кое е поминато на породилно отсуство, боледување подолго од три месеци, како и мирување на работниот однос во случаи определени со закон. На барање на лицето, рокот не мора да се продолжи.

4. ЛИЦА КОИ НЕ СЕ ИЗБРАНИ

Член 25

(1) Доколку при избор, лицето кое претходно било избрано во наставно и наставно-стручно звање биде предложено за избор во повисоко звање и не биде избрано во предложеното повисоко звање, повторно се гласа за избор во постојното звање во кое било претходно избрано.

(2) На лицето од ставот (1) на овој член кое не е избрано ниту во постојното звање, му престанува работниот однос.

(3) Лицето од ставот (2) на овој член има право на приговор до Наставничкиот совет на БАС. Приговорот лицето го доставува во рок од 8 (осум) дена од денот на известување за одлуката на Наставничкиот совет на БАС.

(4) Наставничкиот совет на БАС има рок од 30 дена по доставување на приговорот да даде одговор на приговорот.

(5) Доколку приговорот биде одбиен, лицето има право на жалба која ја доставува во рок од 8 (осум) дена до Органот на основачи на БАС. Органот на основачи на БАС во рок од 15 дена од доставувањето на жалбата, формира комисија од три члена составена од редовни професори или професори на висока стручна школа од иста или сродна научна област од која е подносителот на жалбата, од кои најмалку два члена се од друга високообразовна установа. Комисијата во рок од 30 дена од денот на нејзиното формирање, поднесува извештај во која дава оценка за изборот. Комисијата извештајот го доставува до Органот на основачи на БАС. Органот на основачи има рок од 7 (седум) дена да одлучи по Извештајот на комисијата. Одлуката на Органот на основачи е конечна.

5. ПРЕДВРЕМЕН ПРЕСТАНОК НА ИЗБОРОТ

Член 26

(1) Лицето избрано во наставно, односно наставно-стручно звање е должно постојано научно и стручно да се усовршува и докажува, успешно да ја остварува високообразовната дејност, да придонесува за создавање на наставен и соработнички подмладок, да се грижи за успешно спроведување на студиските програми и да придонесува за развојот, односно примената на научната дејност за која е избран.

(2) На лицето избрано во наставно, односно наставно-стручно звање може да му престане работниот однос пред истекот на времето за кое е избрано, под условите и постапката предвидени во Законот за високото образование и овој Правилник:

- 1) доколку се утврди дека подолго време не ги исполнува обврските од ставот (1) на овој член;
- 2) доколку ги попречува законските и статутарните активности на БАС;
- 3) доколку ги попречува другите членови во остварувањето на нивните права и извршувањето на должностите на БАС;
- 4) доколку престанале да постојат основните услови врз основа на кои е извршен изборот;
- 5) и други дисциплински престапи.

(3) Одлука за престанок на изборот и работниот однос пред истекот на времето за кое е избрано лицето во наставно, односно наставно-стручно звање донесува Наставничкиот совет на БАС со двотретинско мнозинство од вкупниот број на членови, врз основа на Реферат на комисијата составена од тројца професори на висока стручна школа или виши предавачи.

(4) Лицето, за кое Наставничкиот совет донел одлука за престанок на изборот и работниот однос, има право на приговор до Наставничкиот совет на БАС. Приговорот лицето го доставува во рок од 8 (осум) дена од денот на известување за одлуката на Наставничкиот совет на БАС.

(5) Доколку приговорот биде одбиен, лицето има право на жалба која во рок од 8 (осум) дена ја доставува до Органот на основачи на БАС. Органот на основачи на БАС во рок од 15 дена од доставувањето на жалбата, треба да формира тричлена комисија составена од редовни професори или професори на висока стручна школа од иста или сродна научна област од која е подносителот на жалбата, од кои најмалку два члена се од друга високообразовна установа. Комисијата во рок од 30 дена од денот на нејзиното формирање, поднесува извештај во која дава оценка за постоење основи за престанок на изборот и работниот однос. Комисијата извештајот го доставува до Органот на основачи на БАС. Органот на основачи има рок од 7 (седум) дена да одлучи по Извештајот на комисијата. Одлуката на Органот на основачи е конечна.

(6) Против одлуката на Органот на основачи на БАС може да се покрене судска постапка.

6. ПРАВО НА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТ ВО ДРУГА ВИСОКООБРАЗОВНА УСТАНОВА

Член 27

(1) Лице избрано во наставно, односно наставно-стручно звање на БАС може да врши високообразовна дејност на друга висока стручна школа, односно високообразовна установа во звањето во кое е избрано на иста или сродна наставно-научна област.

(2) Постапката за стекнување на правото за вршење на дејност на друга високообразовна установа започнува со поднесување на барање за добивање на согласност за вршење на високообразовна дејност на лице избрано во БАС од страна на високообразовната установа која го бара тоа лице.

(3) Директорот на БАС, врз основа на барањето од став (2) на овој член, доставува предлог до Органот на основачи на БАС. Органот на основачи на БАС, врз основа на предлогот на Директорот на БАС, дава согласност за лицето избрано во наставно, односно наставно-стручно звање на БАС за вршење на високообразовна дејност на друга високообразовна установа.

(4) Лицето избрано во наставно, односно наставно-стручно звање на БАС ќе добие согласност за вршење на високообразовна дејност на друга високообразовна установа доколку високообразовната дејност ја врши на друга висока стручна школа и доколку реализира максимум четири предмети на прв, односно четири предмети на втор циклус на студии на двете високообразовни установи.

7. ДЕМОНОСТРАТОРИ

Член 28

- (1) На БАС може да се избираат демонстратори како помошници во наставно - образовниот процес на првиот циклус на студии на БАС.
- (2) Демонстратор може да биде лице кое е студент на втор циклус на студии.
- (3) За демонстратор може да биде избран студент кој студиите од првиот циклус ги завршил со просечна оценка од најмалку 8.00 (осум).
- (4) Демонстратор се избира за период од една учебна година, со право да биде ре-избран уште два пати на БАС.
- (5) Предлог за избор на демонстратор по одреден наставен предмет/ предмети или наставна област може да даде наставник избран на БАС во наставно, односно наставно-стручно звање. Наставникот предлогот во писмена форма го доставува до Наставничкиот совет на БАС. Предлогот треба да ги содржи следниве информации: наставен предмет/предмети или наставна област во која ќе се вклучи демонстраторот во наставата, начин и обем на негова вклученост во наставата, кратка биографија за кандидатот за демонстратор, доказ за завршен прв циклус на студии и постигнат успех, доказ за студирање на втор циклус на студии, две препораки од наставници кои му предавале на прв, односно на втор циклус на студии.
- (6) Наставничкиот совет на БАС ја проверува исполнителноста на условите за демонстратор согласно овој Правилник и донесува одлука за избор на демонстратор за предложениот наставен предмет/ предмети или наставна област.
- (7) Демонстратор се избира за период од една студиска година, со право да биде ре-избран уште два пати на БАС.
- (8) При ре-избор на демонстратор на БАС се одвива истата постапка како и при избор на демонстратор за прв пат.
- (9) Демонстраторот учествува во наставно-образовниот процес во обем и на начин определен кој ќе го определи предметниот наставник, освен доколку поинаку не е определено со студиската програма.
- (10) БАС со избраниот демонстратор склучува договор со кој ги уредуваат меѓусебните права и обврски.
- (11) Исплатата на надоместоците за избраните демонстратори се врши од сопствени приходи на БАС.

8. ВИЗИТИНГ НАСТАВНИЦИ

Член 29

- (1) По покана на Наставничкиот совет на БАС, наставници од акредитирани високообразовни установи, признати научници и истакнати уметници од земјата и од странство, можат како гости, без распишување на конкурс, да извршуваат

високообразовна и научно-истражувачка дејност за определено време (минимум 1 (еден) наставен ден, а максимум 1 (еден) семестар во рамките на студиската година).

(2) Наставниот кадар на БАС има право да даде предлог до Наставничкиот совет на БАС за вклучувањена визитинг наставник во наставата по одреден наставен предмет или за учество во научно-истражувачката работа на БАС. Предлогот се дава во писмена форма со образложение на видот и обемот за вклучување во наставата или во научно-истражувачката работа. Наставничкиот совет на БАС врз основа доставениот предлог може да одлучи да го покани предложениот визитинг наставник за негово вклучување во наставата или во научно-истражувачката работа со доставување на писмена покана до предложеното лице.

(3) Условите под кои се врши дејноста од ставот (1) и (2) на овој член се утврдуваат со договор склучен помеѓу БАС и визитинг наставникот.

(4) Визитинг наставник, од акредитирана високообразовна установа, кој ќе врши високообразовна дејност на БАС помалку од еден семестар, не може да врши оценување на студентите.

(5) Визитинг наставник, од акредитирана високообразовна установа, кој ќе врши високообразовна дејност на БАС со времетраење од еден семестар, може да врши оценување на студентите.

(6) За реализирање на визитинг настава на БАС, потребно е да се обезбеди согласност од високообразовната установа на која визитинг наставникот е избран во наставно, научно, односно наставно-научно звање.

(7) Наставници избрани во БАС во наставно, односно наставно-стручно звање може да бидат ангажирани како визитинг наставници на други високообразовни установи за вршење на високообразовна или научно-истражувачка работа по претходна покана од високообразовната установа од земјата и до странство.

9. АФИРМИРАНИ НАУЧНИЦИ И СТРУЧЊАЦИ ОД ПРАКТИКАТА

Член 30

(1) Афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката како специјалисти и експерти, по покана, може да изведуваат настава за одделни делови од наставен предмет.

(2) Наставник на БАС има право да предложи афирмиран научник или стручњак од практиката за вклучување во наставата за одреден наставен предмет. Наставникот поднесува писмен предлог до Наставничкиот совет на БАС со образложение за обемот и начинот на вклучување на афирмираниот научник или стручњак од практиката во наставата. Наставничкиот совет на БАС, врз основа на предлогот на наставникот, донесува одлука.

(3) Афирмирани научници, уметници и стручњаци од практиката може да предложат и координаторите за теренска студентска практика со цел нивно вклучување во практичната настава. Координаторот за теренска студентска практика на БАС поднесува писмен предлог до Наставничкиот совет на БАС со образложение за обемот

и начинот за вклучување на афирмираните научници и истакнати стручњаци од практиката во рамките на практичната настава. Наставничкиот совет на БАС, врз основа на предлогот од Координаторот/координаторите за теренска студентска практика, донесува одлука.

10. ЕКВИВАЛЕНЦИЈА НА ЗВАЊА

Член 31

(1) Заради вршење на високообразовната дејност под условите утврдени во Законот за високото образование, научните звања стекнати според одредбите на законот со кој се уредува научно-истражувачката дејност, одговараат на следниве наставнички звања:

- 1) Научен советник на редовен професор;
- 2) Виш научен соработник на вонреден професор;
- 3) Научен соработник на доцент и
- 4) Соработник во научно-истражувачка дејност на соработник на високообразовната установа.

(2) Еквивалентните звања од ставот (1) на овој член можат да се користат како наставни звања, ако научната установа добила акредитација за вршење на постдипломски и докторски студии, во обем и под услови утврдени со Законот за високото образование и решението за акредитација.

11. ПРЕСТАНОК НА РАБОТЕН ОДНОС ПОРАДИ ИСПОЛНУВАЊЕ НА УСЛОВИ ЗА ПЕНЗИЈА

Член 32

(1) На лицето избрано во наставно или наставно-стручно звање, кое во текот на учебната година го продолжи договорот за вработување согласно прописите за работните односи, работниот однос му трае до крајот на учебната година во која наполнило 67 години.

12. ПЕДАГОШКИ ОБВРСКИ

Член 33

(1) Лицата избрани во наставно, односно наставно-стручно, звање се должни да ги извршуваат педагошките обврски.

(2) Под педагошки обврски на наставниот кадар се подразбира задачи, должности и одговорности на наставниците во однос на евиденција за одржана настава, реализација на настава, одржување на консултации со студенти, одржување на колоквиуми/испити, вршење на менторство на студенти и сл.

(3) Педагошките обврски, задачи, должности и одговорности наставниците се посебно уредени во Правилникот за внатрешна организација и систематизација на работните места на БАС.

(4) Против лицето избрано во наставно, односно наставно-стручно звање може да се покрене дисциплинска постапка, доколку не ги извршува своите педагошки обврски, особено ако се утврди дека неоправдано не ја реализира наставата со студентите.

(5) На лицето од ставот (4) на овој член му се изрекува парична казна во висина од 10% до 30% од едномесечниот износ од надоместокот што му се исплаќа за вршење на своите обврски, во траење од 3 до 6 месеци, во зависност од одлуката донесена на Дисциплинската комисија.

(6) Доколку на лицето од ставот (3) на овој член му се изречени 2 дисциплински мерки во текот на една академска година или три дисциплински мерки во текот на последните две студиски години, на истото лице му престанува работниот однос.

13. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 34

(1) Одредбата од член 2 став (4) од овој Правилник не се однесува на лицата избрани во наставно, наставно-научно, наставно-стручно или научно звање пред стапувањето на сила на Законот за високото образование (Службен весник на Р. Македонија бр. 82/18).

Член 35

(1) Лицата кои биле избрани во наставно, односно наставно-стручно звање на БАС со заснован работен однос или претходно биле во работен однос во БАС пред стапувањето во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Р. Македонија бр. 82/18), нема да се применуваат одредбите од член 6 став 1 алинеја 5, член 8 став 1 алинеја 4, член 10 став 1 алинеја 4, член 11 став 1 алинеја 3 и член 13 став 1 алинеја 3 од овој Правилник при изборот во исто или повисоко наставно, односно наставно-стручно звање без оглед на која висока стручна школа се врши нивниот избор.

Член 36

(1) Изборот во наставно, односно наставно-стручно звање започнат пред влегувањето во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Р. Македонија бр. 82/18) ќе се врши според одредбите на Законот за високото образование (Службен весник на Р. Македонија бр. 35/08, 103/08, 26/09, 83/09, 99/09, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/1 и 127/16) и согласно општите акти на БАС кои важат се до донесувањето на општите акти на БАС утврдени со Законот за високото образование (Службен весник на Р. Македонија бр. 82/18), а кои се однесуваат на избор во наставно, односно наставно-стручно звање на БАС.

Член 37

(1) Професорите на високите стручни школи кои до денот на влегувањето во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Р. Македонија бр. 82/18) се избрани во тоа наставно звање по прв пат, засноваат работен однос на неопределено време и го задржуваат звањето професор доживотно.

Член 38

(1) Наставниците избрани во насловни звања пред стапувањето на сила на Законот за високо образование (Службен весник на Р. Македонија бр. 82/18) ќе бидат ангажирани за вршење на високообразовна дејност, научно-истражувачка и применувачка дејност на БАС до завршување на обврските согласно студиската програма и времетраењето на нивниот избор.

Член 39

(1) Наставниците кои на БАС биле избрани во насловно звање професор на висока стручна школа (доживотно звање), пред влегувањето на сила на Законот за високото образование (Службен весник на Р. Македонија бр. 82/18), ќе може да бидат ангажирани за вршење на високообразовна дејност на БАС врз основа на потребите на БАС.

Член 40

(1) Наставниците избрани во насловни звања пред стапувањето на сила на Законот за високо образование (Службен весник на Р. Македонија бр. 82/18), кои по стапувањето на сила на овој Закон стапиле во работен однос на БАС со полно работно време, насловното звање од областа/предметите во кои што се избрани, со посебна одлука на Наставничкиот совет на БАС им се трансформира во наставно звање за истата наставна област/ предмети.

Член 41

(1) Правилникот стапува на сила од денот на неговото донесување.

Орган на основачи:

Проф. д-р Цветко Смилевски

Виш пред. м-р Горазд Смилевски

Цена Смилевска